

ಮಾಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ದೇವರ ಗುಹೆ ಇದೆ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಇದೆ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುರಿತು

189 - ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಾಪಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕುಂದಾಪುರ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೆ ?

ಅ) ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳೆಷ್ಟು (ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿವರ ನೀಡುವುದು);

ಆ) ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ (ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) :

ಅ) 1834 (ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ)

ಆ) ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ (1-4-96 ರಿಂದ 31-1-97)
1.	ಬೆಂಗಳೂರು (ನಗರ)	398
2.	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾಮಾಂತರ)	270
3.	ಮೈಸೂರು	106
4.	ಕೋಲಾರ	39
5.	ಮಂಡ್ಯ	45
6.	ತುಮಕೂರು	26
7.	ಹಾಸನ	26
8.	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	56
9.	ಮಡಿಕೇರಿ	-
10.	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	56

1	2	3
11.	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	125
12.	ಮಂಗಳೂರು (ದ.ಕ.)	48
13.	ಬಳ್ಳಾರಿ	55
14.	ರಾಯಚೂರು	75
15.	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	268
16.	ಧಾರವಾಡ	53
17.	ಬೀದರ್	58
18.	ಬೆಳಗಾಂ	40
19.	ಕಾರವಾರ	49
20.	ಬಿಜಾಪುರ	41
ಒಟ್ಟು		1834

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪ್ರತಾಪಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1834 ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮ ಏನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ - ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದನೆಯದು ಆ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗದ ರೀತಿ ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಇವತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ 8 ಮತ್ತು 9ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಫೇಲ್ ಆದಂಥ ಮಕ್ಕಳು ನೇರವಾಗಿ ಹೋಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಎರಡನೆಯದು, ಇಲಾಖೆ, ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, 1834 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸುಮಾರು 9 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚೈಲ್ಡ್ ಲೇಬರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಈಗ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಡುಗಡೆ

ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪುನರ್ ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 10.12.1996ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಪಾಯಕಾರಕವಾದಂತಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಿಶೇಧಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಜೂನ್‌ನೊಳಗಡೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು, ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಹೇಳಿದ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಾನುಬಂಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಹೂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಾಪಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ : ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಾವು ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಒಂದು ಈ ನೀತಿಯು ಸಡಿಲವಾಗಿದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ 1834 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು ; ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಇನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್‌ವಸತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಿಧಾನಸೌಧ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶಾಸಕರ ಭವನ, ಮೂರನೆಯದು ರಾಜಧಾನಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತ ಏನು, ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. 1991ನೇ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 9 ಲಕ್ಷದ 76 ಸಾವಿರ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅಪಾಯಕಾರಿ

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಒಳಗಡೆ ಈ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ, ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದಂತಹ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಮತ್ತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆದೇಶದಂತೆ, ಮತ್ತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನಿದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಇವೆರಡನ್ನು ಕೂಡ ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು.ಆರ್. ಸಭಾಪತಿ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 398 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆನಂದರಾವ್ ಸರ್ಕಲ್‌ನ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು 500 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಗೈಡಲೈನ್? 398 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೂ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ? ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದು ಸಲ ಆನಂದರಾವ್ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಎಂದು ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 4 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು.ಆರ್. ಸಭಾಪತಿ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇವೊತ್ತು ಆನಂದರಾವ್ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ 500 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೀವು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವಲ್ಲಾ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿಯೇ 23,207 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ 24,526 ಜನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ 1,398, ತುಮಕೂರು 10,341, ಕೋಲಾರ 10,634 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ 4 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿರುವುದು 1,834. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಆದೇಶದಂತೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಂಥದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರುಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜಾಗದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪಡುತ್ತಿದೆಯೇ? ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ವರ್ಕ್ ಶಾಪ್ ಇರಬಹುದು, ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಇರಬಹುದು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದು, ನಾವು ಹೋಗಿ ಹೋಡಿದರೆ ಹಿರಿಯರು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳು ಸ್ವಾಸರಗಳಿಂದ ಈ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹೊಡೆದು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ವಾತಾವರಣ ಯಾವುದು ಇದೆ, ಅದು ಗಾಜಿನ ಬಳಿಗಳ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಇರಬಹುದು, ವರ್ಕ್ ಶಾಪ್ ಇರಬಹುದು ಫೌಂಡ್ರಿಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಬಾಲಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಳೆಯ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ? ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿ, ಬಾರ್, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಆ ಎಳೆಯ "ಅವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನಾದರೂ ನೋಡಲೇ" "ಕಾರ್ ಕೂಡ" ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತದೆಯೇ?

ಮೂರನೇಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ನಾಣಯ್ಯನವರು ಇದ್ದಾರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರರು ಹೇಳಿದರು ಟ್ರಿನಿಟಿ ಸರ್ಕಲ್ ಕಿಡ್ನೇಕೆಂಪ್ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಆ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 14 ವರ್ಷದ ಒಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಯಾರ್ಯಾರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. 14 ವರ್ಷದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಸಹ ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಘಾತಕ್ಕಿರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಅಪಾಯಕಾರಿಯಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ ವಸತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು, ಪರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್ ಆಗಿ ಘಾತಕ್ಕಿರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರ್ವೇ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ನಾವು 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ 20 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಾಕು ಬಿಡಿ, ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದವರೇ ಬೇರೆ;

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಕಿಡ್ನೇಕೆಂಪ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಖಚಿತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ತಾವು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ;

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಕಿಡ್ನಿಕೆಂಪ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಖಚಿತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ತಾವು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ನಾನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಇದನ್ನು, ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ವರಮಾನ

190 - ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ಬೆಲ್ಲದ್ (ಧಾರವಾಡ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೆ?

ಅ) ಕಳೆದ 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆದಾಯವಷ್ಟು?

ಆ) ಲಾಟರಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ; ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿದಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ (ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು) :

ಅ)	1994-96	1995-96
	(ಕೋಟಿ ರೂ.)	(ಕೋಟಿ ರೂ.)
	26.7	28.39
ಆ)	ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತರಿಗೆ	
	ನೀಡಿದ ಹಣ	11.73 13.45
	ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ಹಣ	2.17 2.29

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ಬೆಲ್ಲದ್ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಟರಿ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ 1994-95ರಲ್ಲಿ 26.7 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಬಂದಿದೆ. 1995-96ರಲ್ಲಿ 28.39 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಟರಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಹಣ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಲಾಟರಿ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿ ಪಡೆಯದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ